

DATOS IDENTIFICATIVOS

Lingüística Aplicada

Materia	Lingüística Aplicada			
Código	V01M126V01103			
Titulación	Máster Universitario en Lingüística Aplicada			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	1	1c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Filoloxía galega e latina Lingua española			
Coordinador/a	Alonso Núñez, Aquilino Santiago			
Profesorado	Alonso Núñez, Aquilino Santiago Quilis Sanz, María José			
Correo-e	aalonso@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Afianzamiento del conocimiento de los conceptos y metodologías asociados a las distintas ramas de la lingüística aplicada			

Competencias

Código	
A1	Posuír e comprender coñecementos que acheguen unha base ou oportunidade de ser orixinais no desenvolvemento e/ou aplicación de ideas, adoito nun contexto de investigación.
A2	Que os/as estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornos novos ou pouco coñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo.
A3	Que os/as estudantes sexan capaces de integrar coñecementos e se enfrontar á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.
A4	Que os/as estudantes saiban comunicar as súas conclusións, e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan, a públicos especializados e non especializados dun xeito claro e sen ambigüidades.
A5	Que os/as estudantes posúan as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando dun xeito que terá que ser, en grande medida, autodirixido e autónomo.
C2	Capacidade para comprender a diversidade teórica e metodolóxica das escolas lingüísticas.
C3	Capacidade para distinguir e aplicar axeitadamente os distintos métodos de investigación en lingüística.
C4	Capacidade dos estudantes para aplicar a metodoloxía da lingüística baseada na análise de corpus lingüísticos.
C5	Capacidade para a selección axeitada de datos lingüísticos en función do método de investigación elixido.
C6	Coñecemento das principais áreas da lingüística aplicada.
C7	Capacidade para aplicar os coñecementos lingüísticos adquiridos aos problemas do mundo profesional (docencia, asesoramento e mediación lingüística, tradución, lexicografía, planificación lingüística).
C10	Capacidade no manexo das diferentes tecnoloxías lingüísticas que conforman a actual sociedade do coñecemento: dicionarios electrónicos, correctores e tradutores automáticos, e sistemas de aprendizaxe de lingua asistida por ordenador.
D1	Expresión correcta, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
D2	Dominio da expresión e a comprensión oral e escrita dun idioma estranxeiro.
D3	Utilización das ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
D6	Valoración crítica do coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
D7	Asunción, como profesional e como cidadán/a, da importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
D8	Valoración da importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade

Resultados de aprendizaxe	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Comprender os conceptos básicos e os procedementos na lingüística aplicada	A1 A2 A3 A4 A5 C2 C3 C4 C5 C6 C10 D1 D2 D3 D8
Distinguir as principais ramas da lingüística aplicada	A1 A2 A3 A4 A5 C2 C3 C4 C5 C6 C7 C10 D2 D6 D8
Xestionar e comprender as situacións comunicativas específicas: -Aplicacións psicolingüísticas -Aplicacións Sociolingüísticas -Interacción comunicativa -Industrias da lingua e tecnoloxía lingüísticas -Didáctica e aprendizaxe de linguas nun contexto multicultural e multilingüe	A1 A2 A3 A4 A5 C2 C3 C4 C5 C6 C7 C10 D7 D8

Contidos	
Tema	
1. Conceptos básicos y procedimientos en la lingüística aplicada.	1.1. La definición de Lingüística aplicada. 1.2. El binomio investigación básica - investigación aplicada. La superación de esta dicotomía. 1.3. Evolución de la Lingüística aplicada en el contexto de las diferentes teorías lingüísticas. 1.4. La lingüística aplicada y la investigación-acción.
2. Lingüística aplicada. Principales ramas.	2.1. Lingüística aplicada a la enseñanza de lenguas: L-1, L-2 y plurilingüismo. 2.2. Política y planificación lingüística. 2.3. Patologías del lenguaje y Lingüística clínica. 2.4. Análisis del discurso y Mediación comunicativa.

3. Didáctica y aprendizaje de lenguas en un contexto multicultural y multilingüe.

3.1. Un nuevo paradigma en la enseñanza de las lenguas. Los enfoques plurales.

3.1.1. El enfoque intercultural.

3.1.2. La intercomprensión entre lenguas de la misma familia.

3.1.3. La didáctica integrada de las lenguas.

3.1.4. La concienciación lingüística (I[nter]éveil aux langues o language awareness).

3.2. La competencia plurilingüe y la competencia pluricultural.

3.2.1. El contexto europeo.

3.2.2. Definición y características.

3.2.3. La competencia plurilingüe.

3.2.4. La competencia pluricultural.

3.3. Propuestas didácticas.

4. Aplicaciones sociolingüísticas: política y planificación lingüística.

4.1. Definición de política y planificación lingüística.

4.2. Planificación del corpus: codificación (escritura, gramática y léxico) y elaboración funcional.

4.3. Planificación del estatus: selección de la variedad estándar y su implementación.

4.4. Perspectiva crítica de la planificación lingüística.

4.4.1. Las ideologías lingüísticas. Definición.

4.4.2. Las ideologías lingüísticas en comunidades monolingües y plurilingües.

4.4.2. Diferentes teorías en el campo de las ideologías lingüísticas: lengua y conflicto, ecología lingüística, la perspectiva socio-ecológica y comunicativa.

4.4.3. La planificación lingüística en el contexto hispano-hablante: el español y las lenguas indígenas amerindias, el castellano y las otras lenguas españolas peninsulares: gallego, catalán y euskera. El español en contacto con el portugués y el inglés.

5. Aplicaciones psicolingüísticas: patologías del lenguaje y adquisición del lenguaje.
- 5.1. Desterrando prejuicios desde la lingüística del habla.
- 5.2. Prisma pragmático y lenguaje disfuncional. Comunicación y efectividad.
- 5.3. Enfoque lingüístico: descripción y estimación de déficit verbales.
- 5.4. Perfil histórico de su vinculación y estado actual del tema. Logopedia y Lingüística clínica.
- 5.5. Las patologías del lenguaje.
- 5.5.1. Concepción de las deficiencias comunicativas y modelos para afrontar su estudio.
- 5.5.2. Clasificación de las patologías del lenguaje. Déficit lingüísticos en edad infantil.
- 5.6. Papel de la Lingüística en el enfoque y en los modos de abordar los trastornos de comunicación y el déficit lingüístico.
- 5.7. Los tests lingüísticos de evaluación. La evaluación del habla infantil.
- 5.8 El ámbito de la Lingüística clínica.

6. Metodología para la gestión de situaciones comunicativas específicas.	6.1. El método etnográfico y la observación participante. La investigación-acción. 6.2. Teorías discursivas relevantes para el análisis de las situaciones comunicativas: Análisis de la conversación, Antropología lingüística, Microsociología, Sociolingüística interaccional. 6.3. Análisis del discurso desde una perspectiva crítica. 6.4. Las relaciones del análisis discursivo con la retórica y la tradición argumentativa. Un ejercicio de interdisciplinariedad.
7. Interacción comunicativa: auditorías comunicativas y mediación intercultural	7.1. Auditoría aplicada al desarrollo de la competencia comunicativa del representante institucional en la comunicación interna y externa. 7.2. El estudio del conflicto comunicativo en la relación profesional. 7.3. Conflicto comunicativo y desigualdad social. 7.4. Los discursos corporativos. 7.5. Mediación comunicativa en las relaciones interculturales. El malentendido comunicativo. 7.6. Auditoría comunicativa en la gobernanza política: el ámbito institucional (salud, educación y atención ciudadana). 7.7. Auditoría comunicativa, y derechos humanos y sociales. Lingüística forense.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas e/ou exercicios	10	20	30
Debates	10	10	20
Traballos tutelados	0	30	30
Sesión maxistral	10	30	40
Traballos e proxectos	0	30	30

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente
Descrición

Resolución de problemas e/ou exercicios

Propostos polo profesor ou pelos alumnos.

Debates

Sobre leituras e videos propostos polo profesor.

Traballos tutelados

Acordados entre profesor e discente.

Sesión maxistral

Non sempre a cargo do profesor.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	Tanto en horario de titorías como por e-mail e plataforma docente faitic.
Debates	Tanto en horario de titorías como por e-mail e plataforma docente faitic.
Traballos tutelados	Tanto en horario de titorías como por e-mail e plataforma docente faitic.
Probas	Descrición
Traballos e proxectos	Tanto en horario de titorías como por e-mail e plataforma docente faitic.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Resolución de problemas e/ou exercicios	Propostos polo profesor ou os alumnos para complementar as explicacións.	20	A1 A2 A3 A4 A5	C2 C3 C4 C5 C6 C7 C10	D1 D2 D3 D6 D7 D8
Debates	Seguindo sobre vídeos e textos relacionados cos contenidos da materia.	20	A1 A2 A3 A4	C2 C3 C4	D1 D3 D7
Traballos tutelados	Pactados co profesor que poderán ser incluídos no cartafol.	25	A1 A2 A3 A4 A5	C2 C3 C4 C5 C6 C7 C10	D1 D2 D3 D6 D7 D8
Sesión maxistral	Presentación de temas relacionados cos contidos da asignatura.	10	A3 A4 A5	C3 C4 C5 C7 C10	D1 D2 D3 D6 D8
Traballos e proxectos	Que poderán ser incluídos no cartafol e poderán ser expostos nas sesións de aula.	25	A1 A2 A3 A4 A5	C2 C3 C4 C5 C6 C7 C10	D1 D2 D3 D6 D7 D8

Outros comentarios sobre a Avaliación

Dependendo das causas, se se necesitase ser avaliado na segunda oportunidade (xullo), o alumnado realizará os mesmos traballos ou unha proba escrita ou oral segundo as indicacións dos profesores.

Bibliografía. Fontes de información

Appel, R. y Muysken, P. (1996). Planificación lingüística. En Bilingüismo y contacto de lenguas.. Barcelona: Ariel

Blanken, G. et al. (eds.) (1993). Linguistic disorders and pathologies. An international handbook. Berlín: Gruyter

Calvet, Jean Louis y Varela, L. (2000). □XXle siècle: le crépuscule des langues? Critique du discours Politico-Linguistiquement Correct□. . Estudios de Sociolingüística (Universidad de Vigo), (2)

- Calvet, Louis-Jean (2007). As políticas lingüísticas. São Paulo: Parábola.
- Chapelle, Carol (ed.) (2012). The Encyclopedia of Applied Linguistics. London: Wiley & Sons, 10 vols.
- Council of Europe (2001). Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment. [Hay trad. en español del Inst. Cervantes]. Cambridge: Cambridge University Press.
- Del Valle, José (2005). [La lengua, patria común: Política lingüística, política exterior y el post-nacionalismo hispánico]. <http://miradassobrelalengua.blogia.com/2007/061102-jose-del-valle-la-lengua-patria-comun-politica-li>
- Diéguez Vide, Faustino & Peña Casanova, Jordi (2012). Cerebro y Lenguaje. Sintomatología neurolingüística. Buenos Aires/Madrid, Médica Panamericana.
- Kaplan, Robert (2010). The Oxford Handbook of Applied Linguistics. . Oxford: Oxford University Press.
- Lechevrel, Nadège (2010). Les approches écologiques en linguistique. Enquête critique. . Lovain-La-Neuve : Bruylant-Academia, S. A.
- Morales López, Esperanza, Prego Vázquez, Gabriela y Domínguez Seco, Luzia (2006). El conflicto en las empresas desde el Análisis del Discurso. . Universidad de A Coruña, A Coruña.
- Payrató, Luis (1998). [La dimensión aplicada], [Lingüística y lingüísticas], [El supermercado lingüístico] y [¡Peligro!: lingüistas trabajando]. En De profesión lingüista. Panorama de la lingüística aplicada.. Barcelona: Ariel.
- Sánchez Lobato, Jesús y Santos Gargallo, Isabel (2005). Vademécum para la formación de profesores. Enseñar español como segunda lengua (L2)/lengua extranjera (LE). Madrid, SGEL.
- Smith, Benita R. & Leinonen, Eeva (1992). Clinical Pragmatics. Unravelling the complexities of communicative failure . London/N. York, Chapman & Hall,
- Larsen-Freeman, Diane y Cameron, Lynne (2008). Complex Systems and applied linguistics. Oxford: Oxford U P.
- Bargiela-Chiappini, Francesca (eds.) (2010). The handbook of business discourse. Edinburg: Edinburg U. P.
- Galdia, Marcus (2009). Legal linguistics. Frankfurt am Main: Peter Lang.
- Cuetos, F. (ed.) (2012). Neurociencia del lenguaje. Bases neurológicas e implicaciones clínicas. Buenos Aires / Madrid: Médica Panamericana

---

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Aplicacións da Psicolingüística/V01M126V01202
